

Beskrivelse

over Ogneelvns Vasdrag
i Ekersunds præstegjeld, Jæderen og Dalernes Fogderi Stavanger Amt 1880

I Vassdragets naturlige Beskaffenhed

a) Hvor lang er elven?	a) 21 km.
b) Nedslagsdistriktet?	b) 86 km ² (102 km ² iflg. Sætre)
c) Er Elvens løb stridt eller langsomt?	c) Fra udløbet den første 1/8 mil meget langsomt (0 á 1), derefter for største delen stridt, et par steder endog fossende men enkelte steder langsomt. Hist og her høler, især mindre, og et par loner.
d) Danner den Søer? Hvilke? Hvor store?	d) Oltevand 1/8 mil (A. Landmarks bermerkning: På rektangelkartet "Øvrebøvand"), 2 Ognevande hvoraf det første omtrent 1/6 mil langt og det andet 1/8 mil.
e) Hvorledes er Elvebunden beskaffen ?	e) Storstenet, hvor elven går stridt, men grusbund hvor den gaar langsomt. I den allernederste stille del sandbund og formentlig tildels mudderbund.
f) Er Vandet klart eller urent ?	f) Klart, undtagen i flom, da det er torvfarget.
g) Har elven gode Gydepladse ? Disses udstrækning og beskaffenhed ?	g) Gode og på flere steder større gydepladse, hvor elven går langsomt. (A. Landmarks bemerkning: Iflg. Hjorth (jnr. 254/09) neppe længere opp end til Tysland, bedste gydestrekning antagelig mellom Ognedal kverndam og "Knæet" ved Egeland, dog er elven gjennomgående meget grund. Fra sistnevnte sted til nedre Ognevand en rekke forholdsvis dype kulper).

II Hindringer for Laxens Opgang

a) Hvorlangt kan Laxen gaa i Hovedelven?	a) 1 3/4 mil til Laxesvele.
b) Hvorlangt i enhver avf Bielvene?	b) I Helgåen, der udmunder på elvens vestre side og tet ved dens munding går blot sørret op i Helgåvandet, der ligger ca 1 km fra elvens munding. Denne elv har for største delen lys sand- eller fin grusbund. Dens vand er meget klart.
c) Findes der nedenfor dette sted nogen Fos eller annen Hindring, der vanskeliggjør eller for nogen tid standser Laxens Opgang ?	c) Nei.
d) Hvor høit er det (de) Fald, der afskjærer Laxens videre Opgang?	d) Der findes intet fald der stanser fiskens opgang ved Laxesvele, men her bliver elven altfor liden, og man fornemmer sågar laxen sjelden her.
e) Er det praktikabelt at bringe Laxen længere op?	e) Nei.
f) Hvorlangt kan den isaafald gaa?	f) Bortfalder.
g) Beskaffenheden af den derved indvundne Elvestrækning?	g) Bortfalder.

III Elvens Tidsforholde

- a) Naar begynder Laxen at gaa op i Vassdraget ?
- b) Naar opphører Opgangen ?
- c) Hvormeget tidligere sees Laxen i Vassdragets nederste Del end i dets øverste Del ?
- d) Fangsttidens Begyndelse, Kulminasjon og Ende ?
- e) Naar indtræffer Gydetiden ?
- f) Vides det, naar Laxyngelsen udvandrer ?
- g) Pleier der være mange Vinterstøinger, og naar udvandrer disse ?
- h) Naar pleier Elvens Flomtider at indtræffe ?

- a) Sidst i mai (A. Landmark bemærkning: Forsåvidt der er vand nok).
- b) Utgangen september.
- c) Antakelig 3 måneders forskjell.
- d) Strax, bedst i juli og ender 14 september.
- e) Sidste halvdel av september.
(A. Landmark bemærkning: I andragende til amtsform.sk. af 1/6 1893 anfører Joh. Hiorth, at laxen såvidt han har kunnet erfare, ikke gyder før i slutningen af oktober el. i november. Derimod har man i september set gydende ørret i den nedre del af elven. Før 15 september vides gydeferdig lax aldrig fanget. T. Carlsen på Laxesvele udtaler også i en skrivelse af 14/6 1894 at laxens gydetid i Ogneelvens øvre del i alm. synes at indtrede i slutningen af oktober, og vedvarer i november, ja antagelig ind i desember).
- f) Mai.
- g) Ikke mange, udvandrer i april og mai.
(A. Landmark bemærkning: I nevnte andragende anfører Hiorth, at i de sidste 20 år er der i hans fiske kun fisket ialt 4-5 vinterstøinger, og disse er fangede i sommermånedene juni-agust).
- h) Om våren er der sjelden nevneverdig flom, og da elven er en flomely, voxer den hurtigt men falder også snart ned. De største flomme indtreffer om høsten.
(A. Landmark bemærkning: Hiorth anfører i det nevnte andragende, at flomforholdene om høsten i regelen er så gunstige, at laxen i tilstrækkelig mengde kan besette gytepladsene efter 15 september).

IV Fangstforholde

- a) Hvilke Fangstredskaber bruges, og hvilke ere de vigtigste ?
- b) De Fiskeberettiges Antal ?
- c) Hvormange af disse benytte sin Ret ?
- d) Er Elven skikket til Sportsfiskeri ?
- e) Er den, eller har den været bortleiet til Sports mænd ? For hvilken Sum ?

- a) Not (2), kjær (2) - i 1888 flere, formentlig 5 á 6 - undertiden i nedre del settegarn og lyster. Nøterne bedst.
- b) 20.
- c) Omkring 10.
- d) Den ser ikke videre god ud, men laxen skal bide godt.
- e) Nei.

V Laxemængden m. V.

- a) Inneholder Elven mest Lax eller Sørret ?
- b) Fangstens Størrelse i de sidste Aar ?
- c) Har den tidligere været større eller mindre ?

- a) Mest Lax og høist ubetydeligt Sørret, der gaar paa Elven først i August.
- b) Omkring 100 bismerpund.
- c) Laxemængden er nu omtrent som for 30 á 40 Aar siden, men i Begyndelsen af Aarhundrede var den meget større. Ogsaa Fiskeri, der drives umiddelbart udenfor Udløbet, er noget variabelt, hvilket kan sees af følgende optegnelse:

	<i>I 1869 fiskedes for</i>	<i>540 Spd.</i>
	1870	343 "
	1871	245 "
	1872	221 "
d) Hvad Antages være Aarsagen til Forøgelsen eller Formindskelsen ?	1873	529 "
	1874	418 "
e) Hvorledes anvendes Fangsten ?	1875	316 "
f) Salgsprisen ?	1876	337 "
	1877	608 "
g) Kan den i Elven forekommende Laxerace skjelnes fra Laxen i andre Laxeelve i Omegnen ?	1878	565 "
Hvorledes ?	1879	159 "

d) Skulde der være nogen Formindskelse, maa denne tilskrives Søfiskeriene.

e) Sælges.

f) 10 skilling pr. Mark.

VI Om andre Fiskearter end Lax og Sørret m.V.

- a) Hvilke andre Arter findes i Vassdraget ?
- b) Ere disse Gjenstand for Fangst ? Naar ? Hvor ? Hvorledes ? I hvilken Udstrækning ?
- c) Kan den i Elven forekommende Laxerace skjelnes fra andre Laxeelve i Omegnen ? Hvorledes ?

a) Vasørret og Aal.

b) Ørreten uden al Betydning, hvorimod der fiskes lidt Aal om Høsten, især til Husbrug.

c) Nei.

VII Hvad Andet der antages at være af Interesse

Intet Udklækkingsapparat.

1880
F. Baade
(sign)